

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL VYRIAUSYBĖS 2002 M. RUGSĖJO 3 D. NUTARIMO NR. 1386 „DĖL PAVOJINGŲ
DARBŲ SĄRAŠO PATVIRTINIMO“ PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS IR
VYRIAUSYBĖS 2017 M. BIRŽELIO 28 D. NUTARIMO NR. 518 „DĖL ASMENŲ IKI
AŠTUONIOLIKOS METŲ ĮDARBINIMO, DARBO IR PROFESINIO PARENGIMO
ORGANIZAVIMO TVARKOS, VAIKŲ ĮDARBINIMO SĄLYGŲ APRAŠO PATVIRTINIMO“
PAKEITIMO PROJEKTŲ (TAP-20-121(2), TAIS 20-27(3); TAP-20-122(2), TAIS 20-28(3))**
2020-04-07 Nr. NV-966

Vilnius

Projektų rengėjas - Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (SADM).

Projektų tikslas – tobulinti darbuotojų saugos ir sveikatos teisinį reguliavimą, siekiant suderinti su Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo pakeitimais ir ES teisės aktų (direktyvų) nuostatomis.

Dabartinė situacija. Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatyme (įsigalioja 2020-05-01) nustatyta:

- Konkretus pavojus darbe vertinamas ir nustatomas kiekvienoje konkrečioje darbo vietoje įvertinus darbuotojo profesinę riziką, nesiejant to su Vyriausybės patvirtintame Pavojingų darbų sąrašė nustatytais darbais (šio sąrašo atsisakoma).
- Darbuotojų saugos ir sveikatos būklė nustatoma įvertinus profesinę riziką pagal tai, kaip darbo priemonės ar sąlygos atitinka teisės aktuose nustatytus darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus, kokie kenksmingi / pavojingi veiksniai nustatyti, kokie įvertinimo rezultatai, kokių prevencijos priemonių imtasi rizikai šalinti.
- Valstybės, darbuotojų ir darbdavių interesus saugos ir sveikatos srityje derina trišaliu socialinių partnerių bendradarbiavimo principu įsteigta Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos komisija.

Saugias ir sveikatai nekenksmingas darbo sąlygas darbuotojams privalo sudaryti darbdaviai. Darbdavys organizuoja profesinės rizikos vertinimą, nustato faktinę darbuotojų saugos ir sveikatos būklę įmonėje bei įgyvendina kitas priemones, skirtas nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų prevencijai, nustatydamas įmonėje šių priemonių įgyvendinimo ir kontrolės tvarką, paskirdamas darbdavio įgaliotus asmenis ir duodamas jiems konkrečius pavedimus įgyvendinti prevencines priemones. Darbuotojo interesams atstovauja darbuotojų atstovai saugai ir sveikatai, darbo taryba, profesinė sąjunga. Dėl saugių ir sveikatai nekenksmingų sąlygų sudarymo darbuotojas turi teisę kreiptis į darbuotojo atstovą, darbuotojų saugos ir sveikatos komitetą, Valstybinę darbo inspekciją. Kaip įmonėse laikomasi darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų reikalavimų, kontroliuoja Valstybinė darbo inspekcija.

Projektų esmė, nauda. Siūloma:

1) Pripažinti netekusiu galios Pavojingų darbų sąrašą (Projektas Nr. 1).

2) Patikslinti Asmenu iki aštuoniolikos metų įdarbinimo, darbo ir profesinio parengimo organizavimo tvarkos, vaikų įdarbinimo sąlygų aprašą (Projektas Nr. 2):

- panaikinti draudimą asmenims iki 18 metų skirti / praktiškai mokyti atlikti darbą, įrašytą į Pavojingų darbų sąrašą, ir atitinkamai papildyti konkrečiais darbais draudžiamus jiems skirti / apmokyti darbus (darbą, kurio metu kurio metu nemechanizuota pastūma mechanškai apdirbama mediena, metalai ir kitos medžiagos; darbą, kai kroviniai tvarkomi mechaniniais krautuvais; darbą šuliniuose, iškasose, tuneliuose, kolektoriuose ir kituose požeminiuose įrenginiuose bei statiniuose (išskyrus požemines pėsčiųjų perėjas) ar iš dalies uždaroje mašinų ir kitų įrenginių angose; darbą su potencialiai pavojingais įrenginiais; darbą, susijusį su darbo procese susidarantių įkvepiamo kristalinio silicio dioksido dulkių poveikiu; darbą, susijusį su mineralinių alyvų, anksčiau naudotų vidaus degimo varikliuose siekiant sutepti ir ataušinti judančias variklių dalis, poveikiu per odą; darbą, susijusį su dyzelinių variklių išmetamųjų teršalų poveikiu);

- papildyti atvejus, kada draudžiama asmenims iki 18 metų skirti / praktiškai mokyti atlikti darbą, nauju rizikos veiksniais – kai tai susiję su elektromagnetiniais laukais.

Projektas Nr. 2 perkelia Direktyvos 94/33/EB dėl dirbančio jaunimo apsaugos nuostatas, kuriose pateikta nuoroda į Direktyvą 2004/37/EB dėl darbuotojų apsaugos nuo rizikos, susijusios su kancerogenų arba mutagenų poveikiu darbe, kuri iš dalies pakeista (papildyta darbais) Direktyva (ES) 2017/2398 ir Direktyva (ES) 2019/130). Projektas Nr. 1 ES teisės aktų nuostatų neįgyvendina.

Įsigaliojimo data – 2020-05-01 (išskyrus Projekto Nr. 2 nuostatas dėl darbo, susijusio su darbo procese susidarančių įkvepiamo kristalinio silicio dioksido dulkių poveikiu, kurios, atsižvelgiant į Direktyvos (ES) 2017/2398 įgyvendinimo datą, įsigalios priėmus šio nutarimo projektą).

Papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės.

Numatoma nauda. Teisės aktų nuostatos bus suderintos su Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo ir Direktyvos 94/33/EB, Direktyvos 2004/37/EB ir ją iš dalies keičiančių Direktyvos (ES) 2017/2398 ir Direktyvos (ES) 2019/130 nuostatomis bei užtikrintas teisinės sistemos veiksmingumas.

Derinimas: Projektai svarstyti 2020-02-18 tarpinstituciniame pasitarime, 2020-02-26 Vyriausybės pasitarime. Projektai patikslinti pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės ir Socialinės politikos grupių pastabas. Įvertinus Vyriausybės kanceliarijos Teisės ir Socialinės politikos grupių siūlymą, Projektas Nr. 2 suderintas su Europos teisės departamentu.

Klausimas dėl Pavojingų darbų sąrašo pripažinimo netekusiu galios (Projektas Nr. 1) buvo aptartas su profesinių sąjungų atstovais (I. Ruginiene – Lietuvos profesinių sąjungų konfederacijos pirmininke, D. Raitelaitiene – Lietuvos miško ir miško pramonės profesinių sąjungų federacijos pirmininke, A. Baublyte – Lietuvos sveikatos apsaugos darbuotojų profesinės sąjungos pirmininke) SADM 2020-03-04 organizuotame pasitarime. Pasitarime profesinių sąjungų atstovai pritarė Pavojingų darbų sąrašo pripažinimui netekusiu galios (Projektui Nr. 1). Taip pat susitarta, kad pagal profesinių sąjungų pateiktus pasiūlymus Vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus įsakymu bus patvirtinti nurodymai darbdaviams dėl veiksmingesnės nelaimingų atsitikimų darbe prevencijos, panaikinus minėtą sąrašą.

Atitiktis Vyriausybės programai – Projektai tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina.

Dalykinio vertinimo išvada:

Projektus siūlome svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje.

Socialinės politikos grupės patarėja

Daiva Buivydaitė-Garbštienė

tel. 8 706 63853, el.p. daiva.buivydaite@lr.lt